

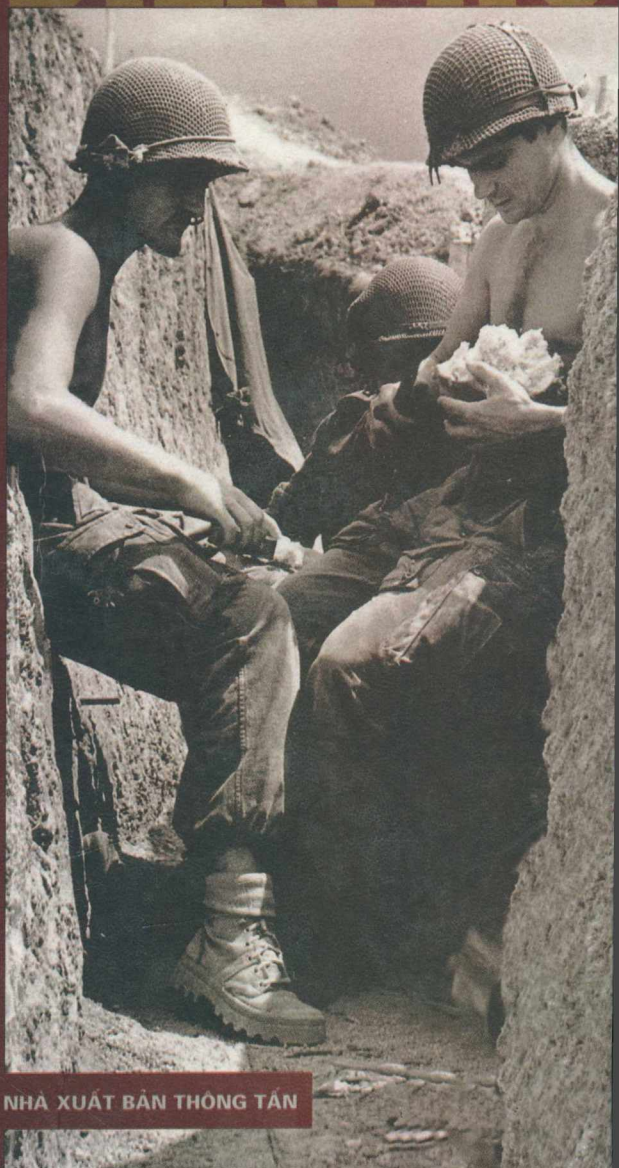
50 năm
Chiến thắng Điện Biên Phủ

Roger Bruge

ĐIỆN BIÊN PHỦ

TỪ
GÓC
NHÌN
CỦA
NGƯỜI
LÍNH
PHÁP

2004

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TẤN

ĐIỆN BIÊN PHỦ

**TỪ GÓC NHÌN CỦA
NGƯỜI LÍNH PHÁP**

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Kỷ niệm lần thứ 50 Chiến thắng Điện Biên Phủ, Nhà xuất bản Thông Tấn ra mắt bạn đọc cuốn **“Điện Biên Phủ từ góc nhìn của người lính Pháp”** được dịch từ bản Pháp văn **“Les hommes de Dien Bien Phu”** (Những con người của Điện Biên Phủ) do Nhà xuất bản Perrin (Paris) ấn hành năm 1999.

Sinh năm 1926, gia nhập quân đội và đã từng tham chiến ở Đông Dương, trở về Pháp làm báo và viết sách chuyên về đề tài chiến tranh, tác giả Rôgiê Bruýtgiơ (Roger Bruge) đã vận dụng thủ pháp điều tra, tiếp cận và mô tả trận Điện Biên Phủ bằng cách nhìn nhận, phân tích, đánh giá của chính người trong cuộc.

Tận dụng các nguồn tư liệu có thể khai thác, những thông tin thu thập qua thư từ, lời kể, bản đồ tác chiến, biên bản ghi chép của Ủy ban điều tra về Điện Biên Phủ, tìm tới những nhân chứng quan trọng, trong đó có các tướng lĩnh, chính khách Pháp như Nava (Henri Navarre), người vạch kế hoạch “bình định Đông Dương trong vòng 18 tháng” - cha đẻ của tập đoàn cứ điểm; Đờ Caxtôri (De Castries), tư lệnh trực tiếp chỉ huy mặt trận và nhiều tướng tá, binh sĩ khác cùng thân nhân của họ, tác giả đã tái hiện sinh động và chân thực những sự kiện đã từng xảy ra tại Bộ tham mưu tập đoàn cứ điểm, các trạm cứu thương, tiểu đoàn chiến đấu và cả trên máy bay thả dù tiếp tế..., kỹ lưỡng đến từng chi tiết. Có thể coi cuốn sách là một ký sự chiến trường, với sự ra đời và thất thủ của lần lượt các cứ điểm Him Lam (Béatrice), đồi Độc Lập (Gabrielle), Bản Kéo (Anne Marie), đồi A1 (Éliane 2), C1 (Élian1)... cho đến ngày 7-5-1954, tướng Đờ Caxtôri phải ra hàng, Nava bị triệu hồi với

vàng về nước thực hiện việc rút quân. Bộ đội ta hoàn toàn làm chủ chiến trường.

Điều hấp dẫn và thú vị của cuốn sách còn được thể hiện ở những chất liệu sống mà tác giả đã chắt lọc qua thư trao đổi, hồi ức, tâm sự, phản ảnh cách xử sự, phản ứng, sự bất đồng, trong đó có cả những lời cáo buộc, chỉ trích lẫn nhau giữa những sĩ quan quân đội và chính khách, làm rõ tiến trình, ý đồ chiến lược, chiến thuật từ phía quân đội Pháp, giúp người đọc không chỉ thấy rõ sự thất bại nặng nề cả về quân sự và chính trị của thực dân Pháp và can thiệp Mỹ tại Đông Dương sau sự kiện Điện Biên Phủ, mà còn hiểu biết, cảm thông hơn về nỗi bất hạnh của những quân nhân Pháp bị đẩy tới Điện Biên, vì mưu đồ thực dân xâm lược. Lợi ích bất chính của giới cầm quyền đã biến họ thành thủ phạm, mà cũng là nạn nhân của chiến tranh phi nghĩa. Thiết nghĩ, những trang sách tự nó đã gián tiếp chỉ ra nguyên nhân thất bại của quân đội Pháp và thắng lợi của Quân đội nhân dân Việt Nam..

Tất nhiên, do tác giả và các nhân vật trong sách là những người bên kia chiến tuyến, khó tránh khỏi những hạn chế trong cách nghĩ, tầm nhìn, chưa thể lý giải sâu xa nguồn gốc thắng lợi của quân và dân ta là nhờ đường lối đúng đắn, độc lập tự chủ và sáng tạo của Đảng, sự kết hợp chặt chẽ giữa Trí và Dũng của cả dân tộc, tạo sức mạnh tổng hợp, đánh thắng mọi kẻ thù, giành lại độc lập, tự do cho Tổ quốc.

Về mặt biên dịch, hiệu đính và in ấn, dẫu đã cố gắng ở mức cao nhất mà khả năng có thể, vẫn khó tránh khỏi thiếu sót, mong được sự thông cảm, góp ý và hy vọng cuốn sách sẽ phần nào đáp ứng nhu cầu bạn đọc muốn tìm hiểu sâu và toàn diện về Điện Biên Phủ - thiên sử vàng bất hủ của dân tộc.

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TIN

CHÚ GIẢI

- GONO: *Tập đoàn tác chiến Tây Bắc*
- Gabrien: *Trung tâm đề kháng Độc Lập*
- Bêatorít: *Trung tâm đề kháng Him Lam*
- Anơ Mari: *Trung tâm đề kháng Bản Kéo*
- Huyghét: *Trung tâm đề kháng sân bay, gồm các cứ điểm 311, 311A, 206, 209, 307*
- Clôđin: *Trung tâm đề kháng nam sân bay Mường Thanh, gồm các cứ điểm: 309, 310, 311B, 305, 322, 603, 604, 607*
- Đôminíc: *Trung tâm đề kháng đồi D gồm các cứ điểm D1, D2, E1, D3, 203, 204, 507, 508*
- Êlian: *Trung tâm đề kháng đồi A gồm các cứ điểm C1, C2, A1, A3, 512, 506, 511*
- Isaben: *Trung tâm đề kháng Hồng Cúm*

Ngày 25-6-1955, đại tướng Catoru, Chủ tịch Ủy ban điều tra về trận đánh Điện Biên Phủ, đặt câu hỏi cho Tướng Crixian đờ la Croa đờ Caxtori, đến trình diện trước Ủy ban điều tra:

“Nếu nhiệm vụ không hoàn thành, có nghĩa là chúng ta không thể hoàn thành?”

- Chúng ta không thể hoàn thành! Nguyên tư lệnh tập đoàn cứ điếm gặt đầu.

- Lúc đó - đại tướng Catoru nhấn mạnh, ông đã nói rõ với tướng Cônhi là ông không thể hoàn thành nhiệm vụ này?

- Và lại tướng Cônhi cũng đã biết điều đó. Caxtori nói tránh.

- Nhưng ông cũng đã nói điều đó? Catoru gặng hỏi.

- Thưa đại tướng, đó là cái bẫy trên tờ giấy, cái bẫy của các mệnh lệnh. Tướng Cônhi biết rất rõ rằng tôi không giữ các mỏm núi, thực tế tôi không thể giữ được. Bên trong lòng chảo Điện Biên Phủ là rừng cây rậm rạp... Chúng tôi đã chặt trụi cây, san bằng nó, nhưng trên các sườn núi còn không ít cây. Không thể đưa người lên sườn đồi 781, thậm chí cả sườn đồi 1015 trọc hơn, thoáng dăng hơn. Người của chúng tôi sẽ bị bóc đi ngay. Và tôi cũng chẳng có đủ số lượng tiểu đoàn...

- Kết luận, là người ta đã giao cho ông một nhiệm vụ không thể thực hiện được”. Chủ tịch Ủy ban điều tra chấp nhận.

ĐIỆN BIÊN PHỦ MỘT NĂM SAU TRẬN ĐÁNH

Là học sinh cũ của trường Thiếu sinh quân, Alanh Gămbiê, tính đến tháng 7-1954 thì 23 tuổi, đã chọn đội quân lê dương, nơi rèn đúc tính cách con người tốt nhất. Alanh là con trai của tướng Phécnăng Gămbiê, Tham mưu trưởng của tướng Nava, Tổng chỉ huy quân đội Pháp ở Đông Dương. Anh thuộc tiểu đoàn 3, trung đoàn 3 bộ binh ngoại quốc. Khi tiểu đoàn rời vùng châu thổ sông Hồng ngày 3-1-1954 để được không vận lên Điện Biên Phủ, không một người sĩ quan nào có thể hình dung rằng trang sử cuối của chiến tranh Đông Dương sẽ viết ở đây trong cái thung lũng nhỏ bé của xứ Thái mà dòng sông Nậm Rốm uốn quanh đã cắt làm đôi.

Từ cuộc tiến công của Việt Minh ngày thứ bảy, 13-3-1954, đánh vào tập đoàn cứ điểm, ván bài đã thay đổi, Alanh Gămbiê tin rằng anh đang ở một nơi lý tưởng với một sự kiện đặc biệt. Nhưng anh không phải là người duy nhất. Ở cụm cứ điểm Isaben phía nam Điện Biên Phủ, trung úy bác sĩ Êminơ Pông thuộc tiểu đoàn 2, trung đoàn Angiêri, viết thư cho vợ là Giôgiét: *"Anh muốn già thêm vài ngày để biết rốt cuộc mọi việc sẽ diễn ra như thế nào, kết thúc ra sao. Anh nghĩ mình đã đến đúng lúc, đúng chỗ (18-3)"*.

Tuy nhiên, trận đánh đã mở đầu không hay ho gì và vào tối ngày 13-3, kẻ thù đã chiếm Bêatorít và loại tiểu đoàn lê dương phòng ngự cụm điểm tựa ra khỏi vòng chiến. Đêm sau, Gabrien và những người lính Angiêri bảo vệ cứ điểm lại biến mất. Alanh Gămbiê là trung đội trưởng ở đại đội 12 của đại úy Misô. Mỗi buổi sáng, từ Isaben, một hoặc hai đại đội xuất

phát đi mở đường còn một đơn vị khác rời Điện Biên Phủ. Hai đội tuần tiễu gặp nhau ở giữa đoạn đường đi đến Anơ Mari.

Ngày thứ bảy 20-3, đại đội 11 của đại úy Phuốcniê và đại đội 12 của đại úy Misô lại đi tuần tra về phía bắc. Đại đội 12 đã bị ghìm chân, chỉ thoát được khi có sự can thiệp của xe tăng. Tuy nhiên, kết quả thật nặng nề: năm người bị giết, năm người bị thương và hai người mất tích. Alanh Gãmbiê bị thương lúc 17 giờ 15: một viên đạn xuyên vào đầu gối của anh.

Vào buổi tối, trung tá Lalăng đến thăm người sĩ quan trẻ và hứa sẽ đưa anh rời khỏi nơi này nhanh chóng. Những chiếc trực thăng ở Lào đã đợi, sẵn sàng chờ lệnh. Tuy vẫn nuôi hy vọng đó, Alanh từ chối mọi sự thiên vị; dầu là con tướng anh cũng chỉ đi khi đến lượt. Thiên hạ cũng đã xì xào khá nhiều khi Gianhin, cô vợ trẻ của anh, đã sang Đông Dương gặp anh, và được bổ nhiệm làm thư ký y tế tại Bệnh viện Lanetxăng ở Hà Nội. Alanh ít viết thư cho vợ, vì lấy tin ở những người bị thương sơ tán về, cô còn hiểu tình hình mặt trận nhiều hơn anh. Dầu sao thì ngày 14-3, sau hôm Việt Minh tấn công, anh cũng đã viết vội cho cô một bức thư:

"Chắc em sợ hãi vì thấy những người bị thương trở về. Việt Minh có quấy rối chút ít và vài kẻ khinh suất, thường đó lại là những kẻ mạnh hơn người, đã bị quả mắng gay gắt. Hiện nay chẳng có gì trầm trọng cả đâu, em hãy yên tâm. Tinh thần là điều tuyệt vời và là cái chủ yếu nhất. Một lần nữa, anh xin em đừng nghe những điều thiên hạ kể lại. Nói chung, việc định vị là không chính xác và về thiệt hại thì ít ra họ cũng nói tăng gấp mười. Con người cũng đã man lắm. Có lúc anh hơi sợ và anh đã cảm ơn Chúa. Sau này người ta sẽ hiểu hơn..."

Hai tháng trước, vào ngày 13-1, Alanh đi đến Gabrien thăm trung úy Giảng Phốcx, con trai của đại tá Phốcx đã